

ÅBENT BREV TIL FOLKETINGETS FØDEVAREPOLITIKERE.

Fødevarekontrol. En virksomhedsejer har nu fået en straf på 20 dages fængsel, for at true en fødevarekontrollant. Fair nok. Her i landet skal vi ikke gå og true hinanden. Men jeg føler virkelig med denne virksomhedsejer. Han har angiveligt været udsat for en ganske urimelig behandling af en fødevarekontrollant, ellers har reaktionen ikke været, som den var. Og han er bestemt ikke den eneste i Danmark, som har oplevet det.

Som fødevarepolitisk rådgiver – og ejer af en fødevarevirksomhed – har jeg mange eksempler på denne urimelige og stort uensartede måde, hvorpå fødevarekontrollanter udfører deres job og tolker reglerne. Hvilket skiftende ministre også er blevet gjort opmærksomme på. Dog uden det har hjulpet synderligt. Lovgivningen og reglerne er blot blevet skærpet yderligere. Til stor gene for virksomhederne.

I Danmark har vi verdens strammeste fødevarelov. En lov, som skal sikre forbrugerne, at de fødevarer, de køber, kan spises uden risiko for liv, lemmer og førlighed. Men loven er ganske enkelt udfærdiget for vattet og har derfor fået en utilsigtet drejning. Lovgivningen bygger på, at det er op til den enkelte fødevarekontrollant, at vurdere om en virksomhed overholder reglerne om fødevarer sikkerhed. Og det er der altså, desværre, nogle fødevarekontrollanter som misbruger. Især over for mindre virksomheder. Her kan fødevarekontrollanten agere sit magtmisbrug og udøve en bøddellignende magtfaktor – vel at mærke med loven på sin side. Uden virksomheden kan modsige sig resultatet eller gøre fra eller til. I princippet kan en fødevarekontrollant, beslutte sig for, om en virksomhed skal have en bøde – allerede inden kontrollanten kommer ind på virksomheden. Og jeg vil påstå, at nogle få kontrollanter elsker denne magtstatus. Men heldigvis er langt hovedparten af kontrollanterne – ikke i denne kategori.

For at illustrerer mine udtalelser i denne påstand, kan jeg komme med følgende eksempler:

I en forretning fandt kontrollanten 4 pakker skinke, som var overskredet holdbarheden med 2 dage. Dette forhold gav en indskærpelse og butiksejeren protesterede til kontrollanten, hvortil denne svarede arrogant: "Hvis ikke du tier stille, kan jeg lukke din butik." Forholdet med skinken, var det eneste i butikken, som ikke var i orden.

I en anden forretning målte kontrollanten temperaturen i mælkekøleren til 7 grader, hvor der højst må være 5 grader. Butiksejeren kunne oplyse, at netop på dette tidspunkt afrimede køleren automatisk. Hvilket åbne kølere skal gøre 3 – 4 gange i døgnnet, for ikke at ise til. Hertil svarede kontrollanten: "Så må du sørge for, at din køler ikke afrimer, når jeg er til stede." Hvorpå han gav forretningen en sur smiley.

I et supermarked blev fundet 19 pakker kødpålæg, hvor holdbarheden var overskredet. Det ældste var 17 dage for gammelt. Det kostede ikke noget, da kontrollanten fandt dem. Men en kiosk havde 16 pakker kiks, som var 14 dage for gamle. Det kostede kr. 10.000 i bøde. Hertil skal nævnes, at kiks har en holdbarhed på 12 måneder og kødpålæg 4 uger. Ergo, hvis det gjaldt fødevarer sikkerheden, var supermarkedets overtrædelse størst. Desværre var det magtudøvelsen, som gav udfaldet.

En nærbutik havde observeret en rotte på lageret. Forretningen blev lukket omgående af fødevarekontrollen og alle butikens varer blev beordret kasseret. Et varehus havde også observeret en rotte på fødevarelageret. Her skulle man blot kassere de varer, som var blevet gnavet i.

I en kiosk eller nærbutik tager et kontrolbesøg ofte over en time. I den time, gennemgår kontrollanten hele butikken grundigt. Her bliver der taget over 100 stikprøver på forskellige varer, for at se om varerne er for gamle. I varehuse tager kontrolbesøg enkelte gange kun 30 minutter. Her er der ikke tid til en ordentlig kontrol og der bliver ofte kun taget ganske få – eller slet ingen – stikprøver på holdbarhed. Det er bestemt ikke ensartet kontrol. Kontrol i et varehus burde tage 4 – 5 timer, hvis samme grundighed skal holdes.

Bøden for en overtrædelse af fødevarereglerne er typisk kr. 10.000. Det er mange penge for en kiosk eller nærbutik – men en dråbe i havet for et supermarked eller varehus. Derfor straffes de små meget hårdere procentvis end de store. Hvilket også er med til, at følelserne kan løbe løbsk, når en kontrollant står og spiller med sin magtarrogance. Samtidigt med, at det bestemt ikke heller ikke gavner konkurrencen i dagligvarehandlen, når bøderne takseres ens for både stor som lille.

Alt andet lige, så er det meget forkert at true en fødevarekontrollant. Men med de skrappe regler og de få enkelte arrogante kontrollanter, som findes i den store stab af fødevarekontrollanter, kan det ikke undgås, at der opstår situationer, som ikke burde have fundet sted.

Mit råd til både politikere og fødevareregioner er, at det er ikke sikkert, at vejen frem er lovændringer, som beskytter de enkelte kontrollanter bedre. Men at se indad og så finde de få kontrollanter, som bestemt ikke egner sig til det job, de skal udføre. Og som ikke kan styre den magt, som de er i besiddelse af. Det er altså ikke altid, at det er virksomhederne, som er synderen. Kontrollanten kan også være skyld i, at situationen er opstået.

Samtidigt skal det også vurderes, om loven og reglerne er gået over gevind. Hvilket heldigvis ER gået op for både Fødevareminister og flere folketingspolitikere. Hvis opgave nu er, at få loven og reglerne justeret, således ikke alle virksomheder flygter ud af landet, hvor reglerne er mere menneskelige. Og landets tilbageværende butiksstruktur ikke smadres pga. stramme og urimelige fødevareregler.

Peer Risager
Fødevarepolitisk rådgiver
Kvisselholtvej 72
Agersted
9330 Dronninglund.